

Fem år med påven Franciskus

»Inte i synk med tiden«

I år är det fem år sedan påven Franciskus valdes till påve. Förväntningarna var stora på den nye argentinskt födde påven. För Svenska kyrkan har Franciskus inneburit ett historiskt besök 2016 i Lund och Malmö för 500 års minnet av reformationen. Katolska kyrkan har också fått en svensk kardinal under Franciskus tid. Världen ser i dag radikalt annorlunda ut än den såg ut när påven valdes i mars 2013 och den kristna humanism påven och andra kyrkliga ledare kämpar för är inte högsta mode i alla kretsar längre. ” Starka män” har kommit i ropet igen. Trump, Erdogan, Putin och Duterte är männen som chockat världen med en många gånger inhuman politisk agenda. Det talas alltmer om en demokratins reträtt och demokratins kris i världen. Nationalism och populism har blivit honnörsord på nytt med tydliga skuggor från mellankrigstiden.

En summering av påvens fem första år som påve visar ett försök till en nyorientering som vunnit gehör både inom romersk-katolska kyrkan och också hos andra kristna kyrkor runt om i världen. Inom den katolska kyrkan har påven mött motstånd från såväl konservativa krafter som ansett han gått för långt i sina reformer och liberala krafter både inom och utanför kyrkan som tycker han gjort för lite och att förändringarna bara är kosmetiska och inte går på djupet. Andra hävdar att han varit alltför hänsynslös mot sina motståndare när han rensat ut dem ur kyrkobyråkratin.

En av Franciskus föregångare, Påven Johannes Paulus II, var så att säga i synk med det internationella politiska strömningarna under sin tid. Ett tydligt avståndstagande från kommunismen stod i överensstämmelse med både Reagans och Thatchers politiska agenda vid den tiden.

Men det är kanske desto viktigare med en påve som i dag tillsammans med andra kristna ledare kan gå mot strömmen och hävda centrala kristna värden i en värld som präglas av auktoritära figurer som Trump och andra.

Samtidigt har Franciskus fem första år präglats av allvarliga tillkortakommanden som att på

allvar hålla de biskopar och andra som begått sexuella övergrepp ansvariga för sina gärningar. Där har påven i stort varit tondöv för att ta till krafttag. Ett steg i rätt riktning var dock att Kardinal McCarrick, före detta ärkebiskop i Washington DC, nyligen fick avgå efter att ha anklagats för att ha begått sexuella övergrepp mot minderåriga.

Till påvens pluskonto får räknas att han kämpat hårt för att åter föra upp sociala rättvisefrågor på den kyrkliga agendan igen. Påvens rundskrivelse *Amoris Laetitia* vållade också rabalder då den ansågs öppna upp för att skilda och omgifta katoliker skulle få tillträde till nattvardsbordet igen. Påven har också starkt och tydligt framhållit att det är varje kristens plikt och uppgift att hjälpa migranter och andra på flykt. Detta är särskilt viktigt då återigen vår tids så kallade ” starka män”, denna gång i Europa, motarbetat flyende människors rättigheter till skydd under förevändning att de vill rädda sina länders kristna traditioner och kristna kultur från främmande influenser. Detta gäller inte minst ledarna i Polen och Ungern.

Påven har också tydligt markerat sitt avståndstagande från Trumps planer på en mur mot Mexiko och mot många andra av presidentens politiska utspel. I en tid när demokratins värden är hotade är det livsviktigt med kristna ledare både på lutherskt håll och katolskt håll som vågar göra sin röst hörd och trots att de inte är i synk med tidens strömningar blir det salt som de trots allt ska vara i världen.

GÖRAN LUNDSTEDT

